

BRIEF ONDERTEKENEN

Aan Minister voor APP

nota

Brief Tweede Kamer voortgang interdepartementale
aanpak energiearmoede

Datum
6 april 2024

Onze referentie
2024- [redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Tweede contactpersoon
[redacted]

Bijlage(n)
1

Aanleiding

- In de Kamerbrief van 15 februari 2024 over de stand van zaken inzake het Noodfonds heeft u aangegeven dat u eind maart de energiearmoedemonitor van het CBS/TNO verwacht. In de brief heeft u de toezegging gedaan de Tweede Kamer aan het begin van tweede kwartaal van 2024 te informeren over deze cijfers, de aanpak van energiearmoede, de voortgang van de motie Postma¹ (energiearmoede niet laten toenemen door de energietransitie) en eventueel aanvullende onderzoek (als toezegging naar de energieleveranciers).

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd om in te stemmen met de voorliggende Kamerbrief en voor het meireces te versturen. Aangezien de Tweede Kamer eerder is toegezegd dat zij rond deze periode de energiearmoedemonitor zouden ontvangen, is het belangrijk om de Kamer met deze brief te informeren dat de energiearmoedemonitor later wordt verstuurd dan toegezegd.
- De brief is gezamenlijk met EZK en BZK opgesteld. De brief wordt ook door de minister voor KE en de minister van BZK ondertekend. Aangezien uw akkoord uiterlijk met de 'tas van 18 april' gevraagd wordt, ziet u deze brief als eerste van de drie bewindspersonen. Dit betekent dat als komende week mogelijk nog tekstuele wijzigingen worden voorgesteld, die dan intern bij SZW afgewogen moeten worden.

Kernpunten

- Met de nota van 11 maart jl. bent u geïnformeerd over het feit dat de TNO/CBS-cijfers pas in juni komen als gevolg van een nieuwe berekeningsmethode van het CBS. Om toch deels te voldoen aan de toezegging die is gedaan in de brief van 15 februari, is in de nota van 11 maart voorgesteld om de Tweede Kamer in twee etappes te informeren. De voorliggende brief is de eerste brief van twee.
- Deze eerste brief gaat in op de volgende punten:
 - Een toelichting waarom de Energiearmoedemonitor nog niet is verschenen en dat deze in juni wordt verwacht;
 - De aankondiging dat in deze monitor ook aandacht zal zijn voor verborgen energiearmoede;

¹ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2023Z20688&did=2023D50749>

- Tijdelijk Noodfonds Energie: een aantal cijfers. Daarbij wordt ook verwezen naar de Kamervragen over het Noodfonds. Deze vragen zijn echter nog niet uit en dienen voorafgaand of gelijktijdig met de Kamerbrief verstuurd te worden;
- Stand van zaken uitvoering Motie Postma;
- Inzicht in de publieke-private samenwerking bij de aanpak energiearmoede. De samenwerking met de energieleveranciers en de subsidie aan Schuldenlab worden hier expliciet genoemd. Daarmee wordt ingegaan op de toezegging die in de Kamerbrief van 15 februari is gedaan;
- De voortgang van het Landelijk Onderzoeksprogramma Energiearmoede waarbij ook wordt aangegeven dat er wordt gewerkt aan een definitie van energiearmoede die meer recht doet aan de langere termijn problematiek (betaalbaarheid energietransitie), zoals wordt geschetst in de brief;
- Een toelichting van MKE bij de definitie in de Energiewet in relatie tot energiearmoede;
- Tot slot wordt aangegeven dat de Tweede Kamer vlak voor het zomerreces een brief ontvangt langs drie lijnen: 1) een appreciatie van de energiearmoedemonitor 2) resultaten tot nu toe en reflectie 3) een vooruitblik van de aanpak voor de komende periode.

Datum
6 april 2024

Onze referentie
2024-

Toelichting

CBS/TNO-cijfers:

- TNO zal zelf ook, op de dag dat de brief aan de Tweede Kamer verschijnt, een bericht naar buiten brengen over het uitstel van de publicatie.

Publiek-private samenwerking:

- In de brief wordt nu genoemd dat samenwerking nadrukkelijk met private en maatschappelijke organisaties wordt gezocht. Daarbij wordt met name gedoeld op gezamenlijk commitment en bij te dragen vanuit de eigen verantwoordelijkheid. Dat kan zijn door een bijdrage te leveren aan het bereiken van de doelgroep, extra inzet te tonen om je vastgoedbezit versneld aan te pakken, je klanten beter te ondersteunen/beschermen tegen betalingsproblematiek of een technische of innovatieve bijdrage aan te leveren. Daar waar het om pure inkomensondersteuning gaat, moet goed worden gekeken naar de verschillende rollen en taken van partijen. Private en maatschappelijke partijen kennen namelijk niet dezelfde wettelijke en democratische verantwoordingseisen als het Rijk.

Motie Postma:

- De motie Postma vraagt naar inzicht in de effecten van de energietransitie op energiearmoede en opties om een toename van energiearmoede te voorkomen (en liefst een afname te bewerkstelligen). Om deze vragen goed te kunnen beantwoorden, is een kwantitatief onderzoek nodig naar i) de effecten van de transitie op specifieke groepen huishoudens, en ii) de effecten van mogelijke maatregelen op groepen huishoudens en de energietransitie, in verschillende scenario's van onzekere externe ontwikkelingen.
- Voor een goede afbakening van dit onderzoek t.b.v. motie Postma en een goede inbedding in analyses die EZK zelf (gaan/laten) uitvoeren, is het nuttig om i) een scherpe definitie van energiearmoede te hebben, en ii) een overzicht te hebben van mogelijke type maatregelen voor het ontzien of

beschermen van kwetsbare huishoudens, op korte en langere termijn, binnen en buiten het energiedomein.

- EZK zet deze inventarisatie op korte termijn in gang, met MKE, MAPP en MBZK als opdrachtgevers. De Tweede Kamer kan dan voor het zomerreces geïnformeerd worden over de eerste resultaten, wat recht doet aan de tijdlijn waar de motie om vraagt. In het plan van aanpak voor dit kwantitatieve onderzoek doet EZK ook een voorstel over de betrokkenheid en rolverdeling van SER, WRR, Nibud en mogelijke andere partijen die expertise hebben op dit terrein.

Datum
6 april 2024

Onze referentie
2024-

Opbouw brief vlak voor het zomerreces:

Er wordt voorgesteld om de geplande brief langs drie lijnen op te bouwen:

1) Een appreciatie van de energiearmoedemonitor inclusief overzicht/beschrijving aanpak energiecrisis

Naast een reflectie op de TNO/CBS-cijfers bestaat dit blok uit een overzicht/beschrijving van het energiearmoedebeleid dat we sinds de energiecrisis in gang hebben gezet. Daarbij kan gedacht worden aan beleid ten aanzien van de energierekening, inkomen, lage energetische kwaliteit en energiebesparing en het kunnen meekomen in de energietransitie.

2) Resultaten en geleerde lessen

Terugblik op de energiecrisis van de afgelopen twee jaar, geleerde lessen en effecten en resultaten van huidig beleid, zoals de effecten van energiefixers, het Tijdelijk Noodfonds Energie (toezegging MKE) en een aantal concrete voorbeelden/successen (casuïstiektafel klimaatrechtvaardigheid, start-up in residence, toolkit energiefixers).

3) Een vooruitblik van de aanpak voor de komende periode

In dit blok komen ieder geval de volgende ontwikkelingen aan de orde:

- de verdere uitwerking van de motie Postma
- de stand van zaken van het ontwikkelpad van de energiefixers
- een overzicht van de subsidiestromen vanuit BZK: Lokale aanpak energiearmoede (Energiesamen, Energiebank, FixbrigadeNL), Huurders in energiearmoede (Milieucentraal)
- One Stop Shop en een sterkere plek voor de aanpak van energiearmoede, waaronder energiefixers en -coaches.
- Stand van zaken Social Climate Fund (SCF)
- Ontwikkelingen ten aanzien van gezondheidseffecten
- Toezegging MKE om alle geplande kostenverhogingen in het energiedomein tot 2030 (netbeheerderskosten, effecten ETS2, etc) overzichtelijk mee te nemen in de volgende klimaatbrief
- Internationale ontwikkelingen ten aanzien van bescherming van consumenten bij afsluiting van Energie

Aangezien in juni ook de derde Voortgangsrapportage Armoede & Schulden uitkomt, zal een duidelijke link worden gemaakt tussen beide brieven. Aangezien de aanpak van energiearmoede een hele sterke samenwerking tussen EZK, BZK en SZW betreft, is het bovenstaande niet allemaal passend om alleen mee te nemen in de Voortgangsrapportage.